

**REWITALIZACJA MIAST
OKIEM
KONSERWATORA ZABYTEKÓW**

Adam Żywiczyński

Rewitalizacja przywrócenia do życia, ożywienia (re+vita). Rewitalizacja obejmuje nie tylko zabiegi konserwatorskie, jak renowacja, konserwacja czy w skrajnych przypadkach rekonstrukcja, ale przede wszystkim związana jest z wprowadzeniem nowych funkcji, które gwarantują przetrwanie ekonomiczne zabytków. Zabiegom rewitalizacji poddawane są zarówno układy urbanistyczne, zespoły budowlane jak i pojedyncze obiekty.

- **Rewitalizacja** – jest to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące **kwestie** społeczne oraz gospodarcze albo **przestrzenno-funkcjonalne** albo techniczne albo środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowany terytorialnie i prowadzony w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Sferą, w której znaczenia obu rewitalizacji są najbardziej zbieżne jest sfera przestrzenna. Rewitalizacji poddawane są zarówno układy urbanistyczne, zespoły budowlane jak i pojedyncze obiekty.

Art. 7 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* wskazuje następujące formy ochrony:

- wpis do rejestru zabytków
- uznanie za pomnik historii
- utworzenie parku kulturowego
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Czy tylko zabytki ?

- **Dziedzictwo kulturowe** — zasób rzeczy materialnych i niematerialnych wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi historycznymi i obyczajowymi, uznawany za godny ochrony prawnej dla dobra społeczeństwa i jego rozwoju oraz przekazania następnym pokoleniom z uwagi na zrozumiałe i akceptowane wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, mające znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego, dowodzenia prawdy i upamiętniania wydarzeń historycznych, kultywowania poczucia piękna i wspólnoty cywilizacyjnej.
- **Materialne dziedzictwo kulturowe** podzielone jest na nieruchome dziedzictwo, obejmujące budynki, które same mogą zawierać zainstalowaną sztukę, taką jak organy, witraże i freski, duże instalacje przemysłowe lub inne zabytkowe miejsca, oraz ruchome dziedzictwo obejmujące książki, dokumenty, dzieła sztuki, ruchome maszyny, ubranie i inne artefakty, które są uważane za godne zachowania na przyszłość. Należą do nich obiekty istotne dla archeologii, architektury, nauki i technologii o określonej kulturze.
- **Niematerialne dziedzictwo kulturowe** składa się z niefizycznych aspektów danej kulturze. Koncepcja obejmuje również sposoby zachowań w społeczeństwie, a często formalnych zasad działających w określonym kontekście kulturowym. Należą do wartości społecznych i tradycji, zwyczajów i praktyk, estetyczne i duchowe przekonania, artystycznej ekspresji, język i inne aspekty działalności człowieka. Znaczenie artefakty fizyczne mogą być interpretowane w kontekście społeczno-ekonomicznych, politycznych, etnicznych, religijnych i filozoficznych wartości określonej grupy osób. Naturalnie niematerialne dziedzictwo kulturowe jest trudniejszy do utrzymania niż fizycznych obiektów. Aspekty zachowania i ochrony wartości niematerialnych kulturalnych należą: folklor, zachowanie języka, pomnik przyrody.
- **Dziedzictwo naturalne** jest również ważnym elementem dziedzictwa społeczeństwa, obejmujący wsi i środowiska naturalnego, w tym flory i fauny, naukowo znany jako różnorodności biologicznej, a także elementów geologicznych(w tym mineralogiczne, geomorfologiczne, paleontologiczne, itp). Tego rodzaju zabytków często służą jako ważny składnik w branży turystycznej danego kraju, przyciąga wielu turystów z zagranicy, jak i lokalnie. Dziedzictwo może obejmować także krajobrazy kulturowe,(naturalne cechy, które mogą mieć atrybuty Kultury). Aspekty zachowania i ochrony dziedzictwa naturalnego obejmują: ochrona rzadkich ras, rośliny.
- **Ochrona dziedzictwa kulturowego** – *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r.*, która została przyjęta przez Konferencję Generalną UNESCO

• PANORAMA

• PLACE

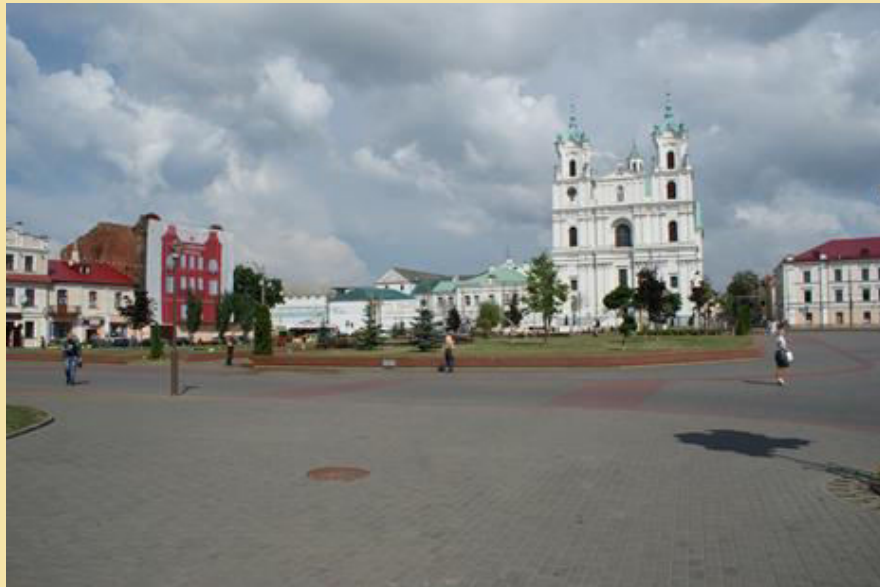

• KOMUNIKACJA

• ZABUDOWA

- **OBIEKTY**

• ADAPTACJE

- **NOWA ZABUDOWA**

• ZIELEŃ

• MAŁA ARCHITEKTURA

• EKSPOZYCJE

• TRADYCJA

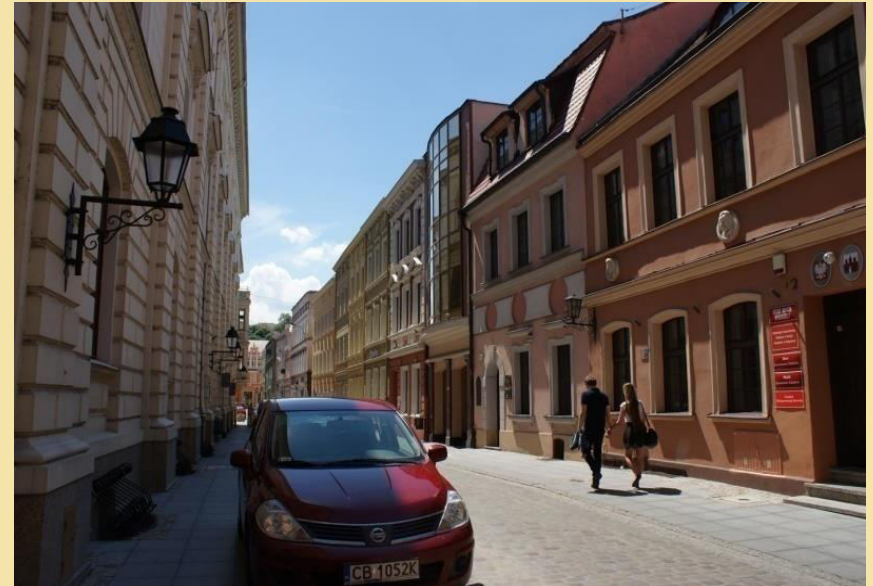
- **NOWA TRADYCJA**

• TURYSTYKA

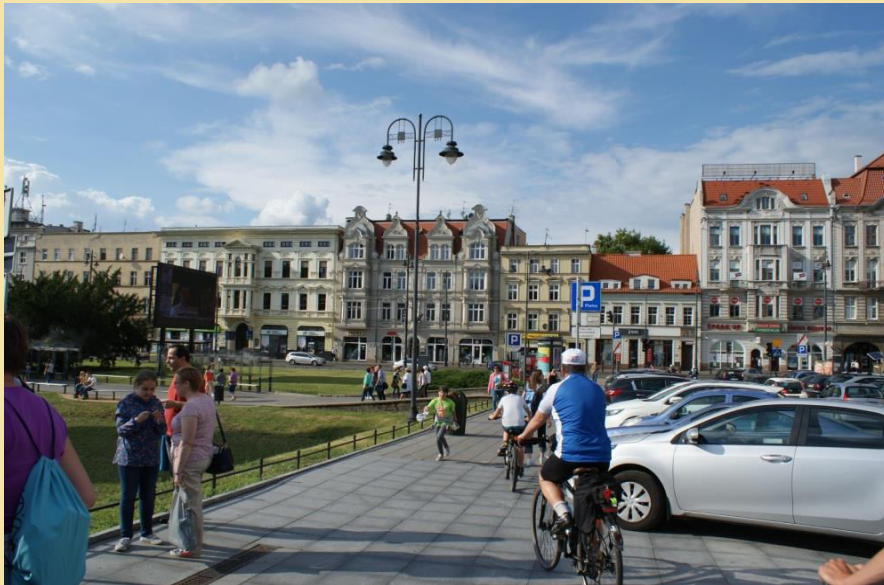
• BYDGOSZCZ – PRZESTRZEŃ MIEJSKA

• BYDGOSZCZ – KOMUNIKACJA

• BYDGOSZCZ – ZABUDOWA

• BYDGOSZCZ – NOWA ZABUDOWA

• BYDGOSZCZ – OBIEKTY

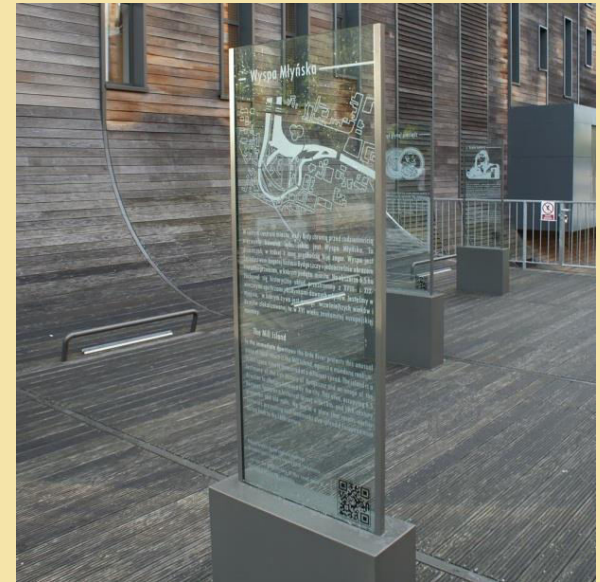
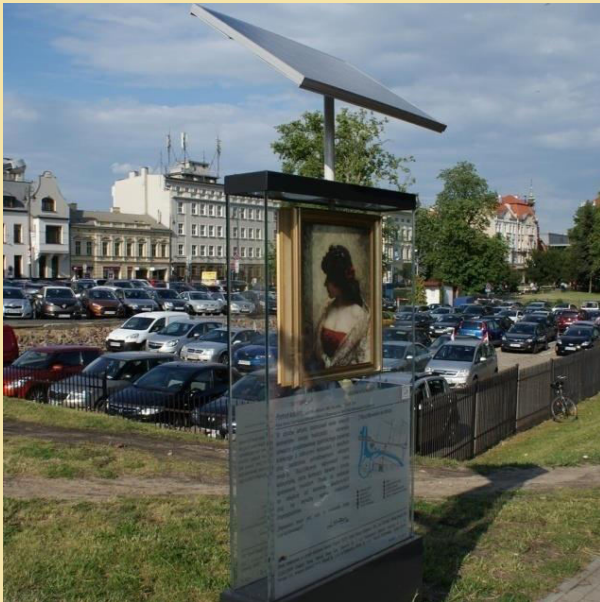
• BYDGOSZCZ – ADAPTACJE

• BYDGOSZCZ – MAŁA ARCHITEKTURA

• BYDGOSZCZ – EKSPOZYCJA

• BYDGOSZCZ – ZIELEŃ

• BYDGOSZCZ – RZEKA

• BYDGOSZCZ – TURYSTYKA

Maciej Obremski

27 września 1952 r. - 17 kwietnia 2015 r.

Urodził się w Bydgoszczy. Ukończył historię sztuki na Uniwersytecie Poznańskim w 1975 r.

Pracował kolejno w oddziale Polskiej Akademii Nauk w Kórniku,

w Muzeum Okręgowym w Bydgoszczy,

Przedsiębiorstwie Państwowym Pracowni Konserwacji Zabytków w Toruniu.

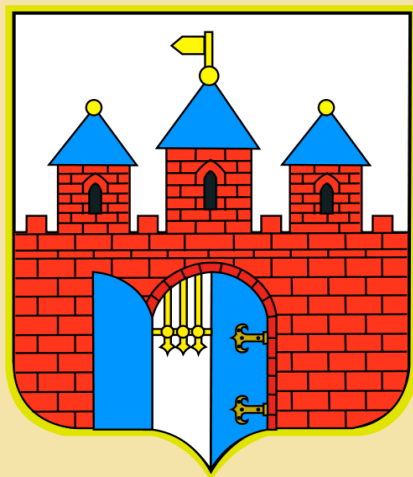
Od 1989 roku jako Miejski Konserwator Zabytków w Bydgoszczy, następnie jako

Wojewódzki Konserwator Zabytków w województwie bydgoskim i kujawsko-pomorskim.

W latach

2002 - 2004 zastępca Prezydenta Miasta Bydgoszczy.

Konserwator zabytków, wykładowca, malarz, poeta, eseista. Aktywny działacz pierwszej „Solidarności”.

Dziękuję za uwagę